

NSPRV

NEZAVISNI SINDIKAT PROSVETNIH RADNIKA VOJVODINE

Novi Sad, Trg Slobode 3 tel/faks: 021/6616-886, 025/420-093, 023/515-757
e-mail: sindiso@sbb.rs, nsprv@open.telekom.rs, nsprv.zr@open.telekom.rs

(НЕ)ЗАКОНИТО УМАЊЕЊЕ ЗАРАДА ПРОСВЕТАРИМА ЗА ВРЕМЕ ПРОВЕДЕНО У ШТРАЈКУ

Ових дана и они у штрајку и они који су га окончали полемишу око тога да ли су директори школа са правом (читај: законито) умањили зараде запосленима за време проведено у штрајку просветних радника који је ушао у пети месец свог трајања, без изгледа да се у догледно време и оконча. Што се тиче потписника ових редова и нашег Синдиката, нисмо били у дилеми да ли запосленом за време проведено у штрајку припада зарада или не, јер је апсолутно јасно да запосленом за време проведено у законитом штрајку припадају сва права, осим права на зараду, како је уосталом и прописано Законом о штрајку и каква је уствари пракса у свим уређеним земљама. То што је једном броју запослених дата амнестија у виду Споразума о решавању спорних питања и могућност да евентуално пропуштено градиво надокнаде, а да добију пуну зараду, ништа не мења на ствари, као ни досадашња пракса да за време проведено у штрајку углавном није било санкција, јер су запослени потписивањем некад Споразума, а некад Протокола, то решавали тим актом.

Сада су се штрајкачи, који су наставили штрајк након потписивања Споразума и ПКУ, нашли у прилици да им, ионако смањене плате, буду умањене и то за проценат неизвршених радних обавеза. У исто време, њихове коловође које су их убеђивале да неће доћи до ове ситуације покушавајући да се „изваде“, објашњавајући да су министар, па затим и директори поступили незаконито, обмањујући тиме и стручну и другу јавност, при том претећи тужбама против директора, доводећи штрајкаче у том случају у још гору ситуацију – да уђу у спор који не могу добити! Тако су ових дана у школе стизала упутства како да се понашају синдикалне организације у школама и како да, наводно, заштите запослене од, по њима, незаконитог умањења зарада за време проведено у штрајку. Стога смо у консултацијама са нашим правницима још једном „прочешљали“ ову тему и, нажалост, констатовали да би приговор могао бити само оправдан у случају ако је директор погрешно обрачунао проценат умањења, а не и умањено зараду, јер је Закон потпуно јасан, а рекли би, и овом приликом се потврђује да право и правда, сасвим сигурно, нису исто и стога имамо пуно разумевање за наше колеге које су доведене у заблуду и којима је, углавном без њихове кривице, умањена ионако мала плата.

Елем, наводи да је директор школе дужан да донесе акт, односно Решење о умањењу плате, су неосновани и представљају евентуални увод у радни спор, а запослени добија исплатни листић из кога може да сазна да му је плата умањена, по основу обрачуна сходно извршеном раду, а које је школа обрачунала у складу са Упутством достављеном школи од стране Министарства просвете. Но, међутим то није суштина приче. У дописима које смо поменули и који се шаљу као спас од умањења зараде нигде се не даје, нити наводи ни један ваљан аргуменат зашто се плата не може умањити. Аргументат који се наводи у тексту приговора, а који гласи: „*чланом 123. Закона о раду*

прецизирано је да „послодавац може новчано потраживање према запосленом наплатити обустављањем од његове зараде само на основу правоснажне одлуке суда у случајевима утврђеним законом или уз пристанак запосленог“ не односи се на умањење плате за време проведено у штрајку, односно на обрачун плате, већ на скидање средстава са плате, а по основу потраживања других лица или установе према запосленом по неком другом основу. Послодавац умањењем плате, због времена проведеног у штрајку не наплаћује никакво новчано потраживање јер га и нема према запосленом. Дакле, ради се о две различите ствари: једно је умањење плате због штрајка, због мањег фонда часова, због мањег радног учинка и сл., што је ствар оцене послодавца и његовог обрачуна плате, а друго је наплата неког новчаног потраживања које постоји према раднику. Да би треће лице наплатило своје потраживање принудним путем или послодавац штету коју му је запослени причинио, мора постојати судска одлука, административна забрана или сагласност запосленог. То у сваком случају није обрачун плате коју врши послодавац, те је позивање на ту одредбу Закона бесмислено.

Управо стога подсећамо наше чланове и друге запослене да инсистирање на оваквим аргументима не може довести до тога да им се врати умањени износ зараде, већ да их инсистирање на продужењу штрајка може довести до нових умањења зарада, а да обустава рада, која је у просвети незаконита, може довести и до губитка радног места, односно отказивања Уговора о раду. У сваком случају, по добијању Решења о умањењу треба да се консултујете са нашим правником који ће Вам указати на то да ли је при томе директор школе поступио у складу са законом или је прекршио закон и да ли би Ваш евентуални приговор био правно утемељен.

Право на штрајк једно је од елементарних права и нико нема право да Вам га одузима, али Вас и даље подсећамо, не само на одредбе Закона о штрајку, већ и закона о основном и средњем образовању и васпитању и на чињеницу да би поступање ван овога могло запослене довести у још тежу ситуацију него што је губитак дела зараде за време проведено у штрајку, а то је отказивање Уговора о раду. У иоле срећнијим земљама синдикати имају штрајкачке фондове, па губитак дела зараде надомештају из тих фондова. Нажалост, код нас то није случај и, уместо да синдикати развијају овакав начин организовања, они „продају маглу“ да је могуће и за неизвршене послове добити пуну плату, надајући се да ће Министарство поступити на начин као што је то досад била уобичајна пракса. Нажалост по њих, то се овај пут није десило, па су и запослени у просвети дошли у позицију коју су недавно искусили и запослени у полицији када им је такође за време проведено у штрајку умањена зарада. Једино у чему се разликују два министарства јесте у томе што је МУП израчунао вредност сата, а министар школски је оставио директорима на вољу и у задатак да они обрачунају оно што није урађено, па је тако дошло до различитих процената и различитих новчаних износа.

И на крају да констатујемо, споран само може бити проценат умањења, а не и само умањење зараде за време проведено у штрајку, а како рече један од лидера настављеног штрајка – просветни радници су то и сами прећутно прихватили. Да ли сте, то ви сами најбоље знате!

Нови Сад, 24.03.2015.год.

проф. Хаџи Здравко М. Ковач
генерални секретар НСПРВ

